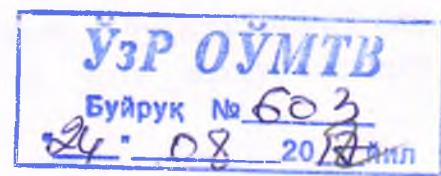


**Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги**

**5231500 – Баҳолашиши
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари**

Тошкент - 2017



СҮЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Олий ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълим мини Ривожлантириш маркази;
- Тошкент молия институти.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 201~~7~~ йил «~~24~~» август даги 603-сонли буйруги.

3. ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тегишилдир.

МУНДАРИЖА

Т/п		бет
1.	5231500 – Баҳолаш иши бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи.....	4
1.1.	Кўлланиш соҳаси	4
1.2.	5231500 – Баҳолаш иши бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	4
2.	5231500 – Баҳолаш иши бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.1.	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.2.	5231500 – Баҳолаш иши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари	6
3.	5231500 – Баҳолаш иши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.1.	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.2.	5231500 – Баҳолаш иши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	10

1. 5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи

5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўкув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий хужжат(лар) берилади.

Ўкув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даражаси) 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўкув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даражаси)

Ўкув режа ва фан дастурининг номи	Малака	Ўкув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриатнинг ўкув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5231500 – Баҳолашиши** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўкув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалавриат таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўкув режа ва фан дастурларини амалга ошириш хуқукига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўкув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўкув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўкувтарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талabalari;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўкув-услубий бошқарма бошлиги, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш хуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши – фан ва иқтисодиёт соҳасидаги йўналиш бўлиб, у турли хил мулк қийматини баҳолашни бажаришга йўналтирилган ёндашув, усул ва воситалар мажмуини қамраб олади.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар

буюртмачилари ва соҳа мутахассисларининг тақлиф ва талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5231500 - Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси ва ҳудудий бошқармалари;

- Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва ҳудудий бошқармалари;
- Ўзбекистон Республика баҳоловчи ташкилотлар ассоциаси;
- Ўзбекистон баҳоловчилар жамияти;
- тижорат банклари;
- турли мулкчилик шаклидаги корхоналар;
- компаниялар, консалтинг фирмалари;
- ахборот ва рейтинг агентликлари;
- товар ва хом ашё бозорлари;
- баҳолаш компаниялар;
- иқтисодиёт тармоқлари ва соҳалари.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари ва соҳа мутахассисларининг тақлиф ва талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қўйидагиларни қамраб олади:

- мулк ва бизнес (корхона)нинг ҳамда интеллектуал мулкни, уларга эгалик ва бошқа ҳукуқлар қийматини баҳолаши, таҳлили, экспертизаси, баҳолаши ҳисоботини тузиш ва уларнинг барчаси бўйича маслаҳатлар берииш ва бошқалар;

- баҳолаши фаолиятини ташкил этиши, режалаштириши, таҳлил қилиши, прогнозлаштириши, самарали юритиши, қайта ташкил этиши ва ривожлантириши, баҳоловчи этикаси ва этикетига риоя қилиши, молиявий-хўжасалик фаолиятини таҳлил қилиши ва юритиши, лойиҳаларни тузиш ва амалга ошириши, ҳисоб юритиши ва ҳисоботлар тайёрлаши ва бошқалар.

1.2.3. 5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- молиявий-иқтисодий;
- ҳисоб, таҳлил ва назорат;
- ташкилий-бошқарув;
- илмий-тадқиқот;
- Педагогик фаолият (умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида).

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари ва соҳа мутахассисларининг тақлиф ва талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

Таълим йўналиши бўйича бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг ўрта маҳсус, касб-хунар таълим муассасаларида маҳсус фанларни ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

5A231501 – Баҳолашиши ва риэлторлик (объектлар бўйича) магистратура мутахассислиги бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқишини давом эттириши мумкин.

Шунингдек, бакалавр ўрнатилган тартибда олий таълим муассасаларида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ ИТИларида мустақил изланувчи сифатида ўқишини давом эттириши мумкин.

2. 5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёқараш билан bogлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар асосларини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;

- Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол гоясига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга эга бўлиши;

- табиат ва жамиятда кечеётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;

- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф-муҳитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;

- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;

- тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича ракобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш уқув ва кўнікмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишишга;

- тегишли бакалавриат йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Молиявий-иктисодий фаолиятда:

- баҳолаш ишига оид Ўзбекистон Республикаси қонун талаблари: “Ўзбекистон Республикаси баҳолаш фаолияти тўғрисида”ги қонундан фойдалана олиши;

- Ўзбекистон Республикаси баҳолаш миллий стандартларидан фойдалана олиши;

- мулкларни баҳолашни амалга ошириш тартибини, баҳолаш ёндашувлари ва усулларини, баҳолаш натижаларини расмийлаштиришга қўйиладиган талабларни ўрнатувчи нормалари ва қоидаларини билиши ва ўз фаолиятида фойдалана олиши;

- мулкни баҳолашнинг холисоналигига ва унинг сифатини оширишга кўмаклашишга қаратилган тартиботларни белгилаши;

- бошланғич дастлабки ахборотга, баҳолаш тұғрисидаги ҳисобот мазмунига ва материални баён этишга құйиладиган баҳолаш тұғрисидаги ҳисоботлар ҳар хил талқин қилинишини истисно этадиган талабларни белгилаши;

- иқтисодиёт субъектлари фаолияти самарадорлигини баҳолашда молиявий күрсаткічларни ҳисоблаш усуулларини құллаши;

- мулкни баҳолашнинг самарали миллий тизимини шакллантиришга күмаклашиши;

- иқтисодиёт субъектларининг молиявий барқарорлигини баҳолаш ва уни ривожлантириш йүлларини ишлаб чиқиши **қобилиятындағы зерттеулерге** өзіншілік берілді.

Ҳисоб, таҳлил ва назорат фаолиятида:

- мулкни баҳолашда маълумотларни йиғиши, қайта ишлаш, таҳлил қилиш усуулларини билиши;

- иқтисодий маълумотларни таҳлил қилиш ва умумлаштириши;

- мулкчилик шаклидан қатъий назар корхоналар фаолиятини халқаро амалиёт мезонлари, мөбөрләри ва талаблари асосида таҳлил қилиши;

- мулк бозори күрсаткічиларининг үзгариш тенденциялари ва динамикасини таҳлил қилиши;

- молиявий ва статистик ҳисоботларни тузиш ҳамда уларни шархлаши;

- таҳлилий масалаларни ҳал қилишда замонавий ахборот технологиялардан ва техник воситалардан фойдаланиш **қобилиятындағы зерттеулерге** өзіншілік берілді.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- мулкни баҳолаш ҳақида вазифани белгилаш ва объектни баҳолаш тұғрисида шартнома тузиш;

- мулкни баҳолаш обьектини идентификация қилиши;

- мулкни баҳолаш бүйіча ахборот йиғиши ва уни таҳлил қилиши;

- мулкни баҳолаш ёндашувлари ва усуулларини танлаш, асослаш ва құллаш;

- мулкни баҳолаш натижаларини, құлланилған баҳолаш ёндашувларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш обьектининг яқуний қыйматини ҳисоблаш;

- мулкни баҳолашда құлланилған ёндашувлар натижаларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш обьектининг яқуний қыйматини ҳисоблаш;

- мулкни баҳолаш ҳақидағы ҳисоботни тузыш қобилиятындағы зерттеулерге өзіншілік берілді.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда таълим йұналишларидаги фанлар ва уларни үқитиши методикасынан оид мавзуларда тадқиқот олиб бориши;

- интернет тармоғыда әнг жаңы илмий ютуқлар ҳақидағы маълумотларни мақсаддаға йүнәлгандықтан қидириш ва топиш;

- таълим йұналишларидаги фанларга оид илмий түпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини үрганиш;

- илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соха адабиётлари экспертизасини амалға оширишда қатнашиш;

- маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бүйіча илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;

- тадқиқот натижаларынан тиесінде таптибынан табиғи этиши;

- илмий мұаммолосынан натижаларини амалиёттеге жорий этиши **қобилиятындағы зерттеулерге** өзіншілік берілді.

Педагогик фаолиятида (умумий үрта ва үрта махсус, касб-хунар таълими тизимида):

- умумий үрта, үрта махсус касб-хунар таълими тизими тизимининг таълим мұассасаларыда тайёргарлар тиесінде тиесінде таптибынан табиғи этиши;

- ўкув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок этиш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;
- ўқитилаётган фанлар бўйича дарс машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўкув-методик ҳужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни татбиқ этиш;
- мустақил таълим ва ижодий қидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабҳаларида ўз-ӯзини мунтазам такомиллаштириб бориш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

3. 5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5231500 – Баҳолашиши бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фан дастурлари умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг куйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

гўманитар ва ижтимоий-иктисодий;
математик ва табиий-илмий;
умумкасбий;
ихтисослик;
қўшимча.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўкув режалар мажбурий ўкув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган, кадр истеъмолчиларнинг ёки бошқа соҳа мутахассисларининг таклифлари асосидаги фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўкув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Ўкув режага киритиладиган ихтисосликка оид фанларнинг амалий машғулотлари ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўкув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўкув режаларидағи гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Математик ва табиий-илмий фанлар блоки:

- умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инобатга олган ҳолда билишнинг математик усууллари, мураккаб иктиносидий тизимлар ва жараёнларни моделлаштириш тамойиллари, информатика ҳамда ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усууларининг жамиятдаги ўрни ва аҳамияти ҳақида олий даражадаги тасаввурларни шакллантириши;

- табиий фанларнинг ўзаро фундаментал бирлиги;
- замонавий табиий ҳодисаларни тадқиқ этиш концепцияси;
- табиатдан оқилона фойдаланиш ва инсон фаолиятининг экологик тамойиллари;

- табиатга путур етказмайдиган технологиялар яратиш истиқболлари ҳақидаги илмий тасаввурларни шакллантириши;
- таълим йўналиши учун зарур бўлган фундаментал фанларни чукур ўрганишнинг илмий ва назарий асосларини таъминлаши;
- коинотнинг табиий обьект эканлиги ва унинг эволюцияси ҳақидаги илмий тасаввурларни шакллантириш лозим.

Умумкасбий фанлар блоки:

- математик ва табиий-илмий фанлар билан махсус фанлар ўртасида илмий ва назарий боғлиқликни таъминлаши;
- таълим йўналиши ихтисослик фанларни ўрганиш ва чукур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумкасбий билимларни, амалий қўникма ва уқувларни шакллантириши;
- таълим йўналишига мувофиқ қасб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;
- иқтисодий гояларнинг асосий оқимлари эволюциясининг хусусиятлари ва тенденциялари, миллий иқтисодиёт ва унинг макроиқтисодий ўлчамлари, иқтисодий салоҳиятдан самарали фойдаланиш муаммолари юзасидан назарий хулосалар чиқариши;
- классик иқтисодчи олимларнинг илмий-назарий қарашлари ва хулосаларидан хабардор бўлиши;
- макроиқтисодиёт тамоилларини билиши;
- режалаштириш, ташкил этиш, мотивациялаш ва мувофиқлаштириш, бозор ҳолати ҳақида ахборот тўплаш ва қайта ишлаш, пул, кредит, қимматли қофозлар, молия бозорлари фаолияти кўрсаткичларини таҳлил қилиш қўникмаларига эга бўлиши;
- жаҳон хўжалиги ва халқаро иқтисодий муносабатлар соҳасида маълумотлар йиғиши ташкиллаштириш ва уларнинг сифатини баҳолашни билиши;
- хўжалик юритувчи субъектларнинг маблағлари, уларнинг ташкил топиш манбалари ва уларнинг иқтисодий салоҳиятини баҳолаши;
- бюджет-солиқ сиёсатининг таркиби, унинг ишлаб чиқилиши, амалга оширилиши ва асосий йўналишлари, инвестицияларни жалб қилиш ва баҳолашнинг стратегик ва тактик усуслари ҳақида тасаввурга эга бўлиши;
- мулкни баҳолаш муассасалари молиявий барқарорлигини ошириш ҳамда иқтисодий манфаатдорлигини таъминлаши лозим.

Ихтисослик фанлар блоки:

- тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича махсус билимларни, қасб фаолияти қўникмалари ва уқувларини шакллантириши;
- баҳолаш фаолиятига оид қонунчиликни билиши;
- баҳолаш фаолиятига оид стандартларни ўрганиши;
- турли мулкларни баҳолаш ва уларнинг амалга ошириш механизмини билиши;
- баҳолаш ишининг ўзига хос хусусиятларидан ва йўналишларидан (кўчар ва кўчмас мулк, интеллектуал мулк) хабардор бўлиши;
- баҳолаш ҳисоботларини ҳаққонийлигини экспертизадан ўтказишни билиши;
- таълим йўналиши негизидаги муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига қўмаклашиши лозим.

Ихтисослик фанларининг дастурларини ишлаб чиқишида кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олинади.

Қўшимча фанлар блоки

- таълим йўналиши талabalарнинг умумкасбий ва ихтисослик фанлари бўйича қўшимча равишда чукур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;
- мулк бозорида ракобатбардошликини таъминлаши ҳамда таълим хизматлари соҳалари ривожини жадаллаштириши;

- таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва молия бозори конъюнктураси тез ўзгараётган шароитда бакалавриат таълим йўналишлари бўйича ўкув режалар ва фандастурларининг сафарбарлиги ва мослашувчан бўлишини таъминланиши;

- касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуқтаи назарнинг барқарорлигини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари ва соҳа мутахассисларининг таклиф ва талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5231500 – Баҳолаши иши бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўкув ишларини ўз ичига олган ўкув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажralган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машгулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 36 соатгacha қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўкув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Фаол ва интерфаол шаклларда ўtkазилаётган машғулотларнинг улуши дастурнинг асосий мақсади, талабалар контингенти хусусиятлари ва муайян фан мазмуни билан аниқланади. Талабаларнинг академик гурухлари учун маъруза соатлари ҳажми аудитория вақтининг 50 фоизидан ошмаслиги керак. Фан мавзуларининг камида 25 фоизи (умумий юклама ҳажмига нисбатан) мустақил таълим тарзида ўзлаштирилиши лозим.

Талабаларнинг ўкув режалар ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўкув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Ўкув даврининг умумий ҳажми қўйидагича тақсимланади:

назарий таълим -	63 - 70%;
аттестация -	8 - 10 %;
таътил -	12 - 16 %;
малака амалиёти -	6 - 12 %;
битириув малакавий иши -	2 - 3%.

Назарий таълим ҳажми “Ижтимоий соҳа, иқтисод ва хукуқ” билим соҳасига мувофиқ фанлар блоклари бўйича қўйидагича тақсимланади:

гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар	10 - 15 %;
математик ва табиий-илмий фанлар	10 - 15 %;
умумкасбий фанлар	50 - 55 %;
иҳтинослик фанлар	15 - 20 %;
қўшимча фанлар	5 - 7 %.

Ўкув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

Илова

5231500 – Баҳолаш иши таълим йўналиши бўйича таълим дастурининг тузилиши

T/p	Фанлар блоклари ва интеграллаштирилган курслар	Умумий юкламанинг хажми, соатларда
1.00	Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар	968
2.00	Математик ва табиий-илмий фанлар	930
2.01	Ахборот-коммуникация технологиялари	318
2.02	Иктисодчилар учун математика	252
2.03	Иктисодий математика	240
2.04	Эконометрика асослари	120
3.00	Умумкасбий фанлар	3774
3.01	Иктисодиёт назарияси	272
3.02	Микроиктисодиёт	188
3.03	Макроиктисодиёт	188
3.04	Статистика	188
3.05	Менежмент. Маркетинг	252
3.06	Молия	252
3.07	Молиявий менежмент	188
3.08	Пул ва банклар	252
3.09	Инвестиция	126
3.10	Молиявий таҳлил	252
3.11	Молия бозори	252
3.12	Солиқлар ва солиққа тортиш	104
3.13	Сугурта назарияси ва амалиёти	252
3.14	Аудит	196
	<i>Танлов фанлари</i>	812
4.00	Ихтисослик фанлари	1400
4.01	Мулк, қиймат ва нархнинг назарий асослари	126
4.02	Баҳолаш иши	378
4.03	Интелектуал мулк ва номоддий активлар қийматини баҳолаш	126
4.04	Баҳолаш фаолиятининг кўшимча хизматлари	196
4.05	Молиявий ва бошқарув ҳисоби	252
	<i>Танлов фанлари</i>	322
5.00	Кўшимча фанлар	380
	Жами	7452
	Малакавий амалиёти	918
	Битирув малакавий иши ҳимояси билан	216
	Жами	918
	ХАММАСИ	2052
	ХАММАСИ	9504

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият обьекти, касбий фаолият жабхаси, бакалавриатнинг асосий ўкув режа ва фан дастури (бакалавриат дастури), профиль, ўқиб-урганиш натижалари, ўкув цикли, мулк, унга эгалик ва бошқа хукуклар; кластер, қиймат, баҳо ва нарх; турли мулк ва бизнес қийматини баҳолаш; мулк экспертизаси; баҳолашнинг методологик асослари ва механизми; баҳолаш иши ва унинг асослари; баҳолаш фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш (тартиблаштириш); мулк ва уни баҳолаш хизматлари бозори; кўчмас мулк қийматини баҳолаш; кўчар мулк қийматини баҳолаш; бизнес қийматини баҳолаш; номоддий активларни баҳолаш; интеллектуал мулкни баҳолаш; кимматли қоғозлар қийматини баҳолаш, касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши.

**Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим
муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари**

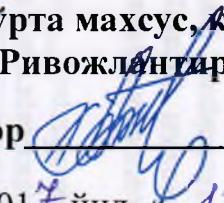
ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги

Олий ва ўрта махсус, қасб-хунар таълим министри

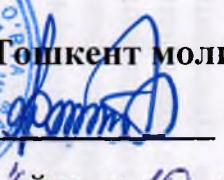
Ривожлантириш маркази

Директор  проф. Б.Ҳ.Рахимов

201⁷ йил « 10 » 08

М.У.

Тошкент молия институти

Ректор  проф. Н.Х.Хайдаров

201⁷ йил « 10 » август

М.У.

КЕЛИШИЛГАН:

Баҳоловчи ташкилотлар

Ассоциацияси

Раис 

О.Т.Исламов

201⁷ йил « 12 »

М.У.

**МЧЖ "Gross insurance"
Суғурта компанияси**

Бош директори

А.Абдусатторов

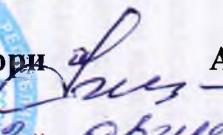
201⁷ йил « 12 »

М.У.

Риэлторлик ташкилотлари

уюшмаси

А.Г.Алиев

Ижрои директори 

201⁷ йил « 12 »

М.У.

**МЧЖ "EXPERT ESTIMATE" баҳолаш
компанияси**

Директори

Б.К.Каримов

201⁷ йил « 12 »

М.У.

**МЧЖ "LIDER KONSALT SERVIS"
баҳолаш компанияси**

Директори 

А.С.Усманов

201⁷ йил « 12 »

М.У.

**МЧЖ "VALUATION" баҳолаш
компанияси**

Директори 

Р.О.Абдиёзов

201⁷ йил « 12 »

М.У.

Баҳоловчи ташкилотлар Ассоциацияси, Риэлторлик ташкилотлари уюшмаси

Бакалавриат таълим йўналишлари (магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладигай кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)*		Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1	5231500	Баҳолаш иши	<p align="center">Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилияtlарга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - баҳолаш ишига оид Ўзбекистон Республикаси қонун талаблари: “Ўзбекистон Республикаси баҳолаш фаолияти тўғрисида”ги қонундан фойдалана олиши; - Ўзбекистон Республикаси баҳолаш миллий стандартларидан фойдалана олиши; - мулкларни баҳолашни амалга ошириш тартибини, баҳолаш ёндашувлари ва усувларини, баҳолаш натижаларини расмийлаштиришга қўйиладиган талабларни ўрнатувчи нормалари ва қоидаларини билиши ва ўз фаолиятида фойдалана олиши; - мулкни баҳолашнинг холисоналигига ва унинг сифатини оширишга кўмаклашишга қаратилган тартиботларни белгилаши; - бошлангич дастлабки ахборотга, баҳолаш тўғрисидаги ҳисбот мазмунига ва материални баён этишга қўйиладиган баҳолаш тўғрисидаги ҳисботлар ҳар хил талқин қилинишини истисно этадиган талабларни белгилаши; - мулкни баҳолашнинг самарали миллий тизимини шакллантиришга кўмаклашиши; - иқтисодиёт субъектларининг молиявий барқарорлигини баҳолаш ва уни ривожлантириш йўлларини ишлаб чиқа олиши; - мулкни баҳолашда маълумотларни йигиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш усувларини билиши; - иқтисодий маълумотларни таҳлил қилиш ва умумлаштириши; - мулкчилик шаклидан қатъий назар корхоналар фаолиятини халқаро амалиёт мезонлари, меъёrlари ва талаблари асосида таҳлил қилиши; - мулк бозори кўрсаткичиларининг ўзгариш тенденциялари ва динамикасини таҳлил қилиши; - таҳлилий масалаларни ҳал қилишда замонавий ахборот технологияларидан ва техник

		<p>воситалардан фойдалана олиши;</p> <ul style="list-style-type: none"> - мулкни баҳолаш ҳақида вазифани белгилаш ва объектни баҳолаш тұғрисида шартнома тушиш; - мулкни баҳолаш объектини идентификация қилиш; - мулкни баҳолаш бүйича ахборот йигиши ва уни таҳлил қилиш; - мулкни баҳолаш ёндашувлари ва усулларини танлаш, асослаш ва құллаш; - мулкни баҳолаш натижаларини, құлланилған баҳолаш ёндашувларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш объектининг яқуний қийматини ҳисоблаш; - мулкни баҳолашда құлланилған ёндашувлар натижаларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш объектининг яқуний қийматини ҳисоблаш; - мулкни баҳолаш ҳақидаги ҳисботни тушиш қобилиятига эга бўлиши керак; - буюртмачи ва баҳоловчи ташкилот ўртасида тузилган шартномага мувофиқ баҳолаш объектини қийматини аниқлаш; - мулкни баҳолаш обьекти маълумотларини тұплаш ва таҳлил қилиш; - тұпланған маълумотлар асосида баҳолаш ёндашувини танлаш ва құллаш; - баҳолаш ёндашувларини құллаган ҳолда, баҳолаш обьектини қийматини аниқлаб, яқуний ҳисботни тушиш қобилияларига эга бўлиши лозим.
2	5A231501	<p>Баҳолаш иши ва риэлторлик обьектлар бўйича</p> <p>Битирувчи қуидаги қасбий компетенция ва қобилияларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Ўзбекистон Республикаси баҳолаш фаолияти тұғрисида”ги қонун, “Ўзбекистон Республикаси риэлторлик фаолияти тұғрисида”ги қонунларидан фойдалана олиши; - Ўзбекистон Республикаси баҳолаш миллий стандартларидан фойдалана олиши; - риэлторлик хизматлари миллий стандартларидан фойдалана олиш; - турли кўринишдаги мулкларни баҳолаш кўрсаткичларини ҳисоб-китоб қилиш учун зарур дастлабки маълумотларни тайёрлаш; - молиявий кўрсаткичларни ҳисоблаш усулларини (математик моделлаштириш, эконометрик прогнозлаш, баҳолаш ҳисботларини ҳаққонийлигини экспертизадан ўтказиш, трендлар ва сценарийларни тайёрлаш, статистик усуллар) қўллай олиши; - қасбий фаолият соҳаси бўйича қўйилған масалаларни ҳал қилиш учун статистик маълумотларни йигиши, қайта ишлаш, таҳлил қилиш; - ҳисоб-китобларни таҳлил қилиш ва ўз ечимини асослаш, молиявий ва иқтисодий маълумотларни қайта ишлаш учун турли воситалардан фойдаланиш; - ҳалқаро стандартлар асосида молиявий ҳисботни тушиш ва тақдим этиш; - молиявий режалаштириш ва прогнозлаш учун бухгалтерия, молиявий ва бошқа ахборотларни таҳлил қилиш ва шарҳлаш; - молиявий кўрсаткичларнинг ўзгариш динамикаси ва тенденцияларини таҳлил қилиш;

- мулкни баҳолаш фаолияти бўйича халқаро тажрибаларни таҳлил қилиш;
- таҳлилий масалаларни ҳал қилишда замонавий ахборот технологияларидан ва техник воситалардан фойдаланиш;
- тақдим этилган лойиҳаларнинг молиявий самарадорлигини баҳолаш, уларнинг молиявий иқтисодий натижаларини таҳлил қилиш;
- илмий ҳамда ҳисоб, таҳлил ва назорат фаолияти муаммоларини чукур таҳлил қилиш, масалаларни кўйиш ва асослаш;
- илмий-амалий лойиҳалар бизнес-режаларини ишлаб чиқиши ва оптималлаштира олиши;
- баҳолапи иши ва риэлторлик фаолиятини ташкил қилиш ва бошқариш жараёнларини режалаштириш, мулк бозори ва мулк кийматини баҳолаш хизматлари бозорини таҳлил қилиш ҳамда оптималлаштириш, риэлторлик фаолияти иштирокчиларини бошқариш;
- e-learning ва m-learning технологиялари ҳамда бошқа техник воситалар асосида корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш, ходимларни ўқитишини ташкил қилиш;
- ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиши ва татбик қилиш;
- ишлаб чиқариш жараёнларини самарали амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;
- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;
- бизнес (корхона), кўчмас, кўчар ва интеллектуал мулклар кийматини баҳолаш ва бошқариш кобилиятларига ага бўлиши лозим.

Баҳоловчи ташкилотлар Асоциацияси раиси



О.Т.Исламов

Риэлторлик ташкилотлари уюшмаси ижрочи директори



А.Г.Алиев

**Тошкент молия институти
ўқув ишлари бўйича проректор**



И.Кўзиев

Тошкент молия институтининг “5231500 – Баҳолашиши” бакалавриат таълим йўналиши ва “5A231501 – Баҳолашиши ва риэлторлик (объектлар бўйича)” магистратура мутахассислиги бўйича малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқувчилар ҳамда кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент шаҳри

“12” 08 201__ й.

Баҳоловчи ташкилотлар ассоциацияси раиси О.Т.Исламов, Риэлторлик ташкилотлари уюшмаси ижрочи директори А.Г.Алиев, МЧЖ “LIDER KONSALT SERVIS” баҳолаш компанияси директори А.С.Усманов ва Тошкент молия институти ўқув ишлари бўйича проректори И.Н.Қўзиев, мазкур келишув далолатномасини қўйидагилар ҳақида туздик:

1. “5231500 – Баҳолашиши” бакалавриат таълим йўналиши ва “5A231501 – Баҳолашиши ва риэлторлик (объектлар бўйича)” магистратура мутахассислигининг малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастири ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастири”нинг III-қисмида ҳамда 2017 йил 5 майдаги “2017/2018 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарорларида ҳамда Вазирликнинг 2017 йил 6 майдаги 294-сонли, 22 майдаги 328-сонли, 26 майдаги 344-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 3 июндаги 365-сонли, 5 июндаги 369- ва 371-сонли, 16 июндаги 399- ва 404-сонли, 19 июндаги 407-сонли, 7 июндаги 458-сонли ва 10 июлдаги 460-сонли бўйруқларига асосан Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим мини ривожлантириш маркази ҳамда Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган.

2. “5231500 – Баҳолашиши” бакалавриат таълим йўналиши ва “5A231501 – Баҳолашиши ва риэлторлик (объектлар бўйича)” магистратура мутахассислигининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишида Баҳоловчи ташкилотлар ассоциацияси, Риэлторлик ташкилотлари уюшмаси, Ўзбекистон баҳоловчилар жамияти, Сугурта компаниялари мутахассислари ўз фикр-мулоҳазалари билан иштирок этганлар.

3. “5231500 – Баҳолашиши” бакалавриат таълим йўналиши ва “5A231501 – Баҳолашиши ва риэлторлик (объектлар бўйича)” магистратура мутахассислиги кадрлар истеъмолчилари – Баҳоловчи ташкилотлар ассоциацияси, Риэлторлик ташкилотлари уюшмаси, Ўзбекистон баҳоловчилар жамияти, Сугурта компаниялари мутахассислари томонидан мазмунан ўрганилди ҳамда уларни маромига етказиш мақсадида тегишли таклифлар билдирилди. Асосий кадр истеъмолчи сифатида, Баҳоловчи ташкилотлар ассоциацияси, Риэлторлик ташкилотлари уюшмаси, Ўзбекистон баҳоловчилар жамиятларининг мутахассисларининг таклифлари “5231500 – Баҳолашиши”

бакалавриат таълим йўналиши ва “5A231501 – Баҳолаш иши ва риэлторлик (объектлар бўйича)” магистратура мутахассислигининг малака талаблари ва ўқув режаларини мукаммаллаштиришда инобатга олинди.

Юкоридагилардан келиб чиккан холда мазкур малака талаблари ва ўқув режаларини ўқув жараёнларига тадбик этиш мумкин, деб хисоблаймиз.

Баҳоловчи ташкилотлар
ассоциацияси раиси

О.Т.Исламов



Риэлторлик ташкилотлари
уюмаси изкорчи директори



А.Г.Алиев

Тошкент молия институти ўқув
ишлари бўйича проректори

И.Н.Қўзиев



МЧЖ “LIDER-KONSALT
SERVIS” баҳолаш компанияси
директори

А.С.Усманов



**Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий
ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим мини ривожлантириш маркази, Тошкент молия
институти ва турдош олий таълим муассасалари билан ҳамкорликда ишлаб
чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака
талаблари ва ўкув режаларига берилган**

ТАҚРИЗ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ти 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Карори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастири ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастири”нинг III-кисми ҳамда 2017 йил 5 майдаги “2017/2018 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли Карори, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштироқини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-3151-сонли Карорларида ҳамда Вазирликнинг 6 майдаги 294-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 19 июндаги 407-сонли бўйруқлари ижросини таъминлаш мақсадида Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим мини ривожлантириш маркази Тошкент молия институти, турдош олий таълим муассасалари ҳамда тегишли соҳа ва тармоқлар бўйича кадр истеъмолчилари билан биргаликда ташкил қилинган ишчи-гурухлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари ишлаб чиқилди.

Вазирликнинг 30 майдаги 356-сонли бўйруғи билан тасдиқланган жадвалга мувофиқ:

- Тошкент молия институтида ташкил этилган Ижодий ишчи гурухлар томонидан 12 та бакалавриат таълим йўналишлари, 12 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари халқаро тажрибаларни ўрганилган ҳолда ишлаб чиқилди;

-ишлаб чиқилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари томонидан муҳокамадан ўтказилиб, келишилди;

- турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассисликларининг таклифлари асосида тегишли қўшимча ва ўзгартиришлар киритилган малака талаблари ва ўкув режалари Вазирлик хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар муҳокамасидан ўтказилди ва ўрнатилган тартибда тасдиқка олиб чиқилди.

Малака талабларини ишлаб чиқишида давлат таълим стандартини ишлаб чиқиши асослари, қўлланиш соҳаси, атамалар, таърифлар, қисқартмалар, йўналишнинг тавсифи, йўналишнинг касбий фаолиятлари тавсифи, бакалавр ва магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган талаблар, бакалавриат таълим дастурларининг мазмуни ва компонентлари, бакалавр ва магистрларнинг таълим дастурларини ўзлаштириш бўйича амалга ошириладиган шароитларга белгиланган талаблар, таълим дастурларининг татбиқ этилиши, ўкув жараёнини педагогик кадрлар билан таъминлаш бўйича талаблар, таълим жараёнини ўкув-методик ва ахборот ресурслари билан таъминлаш талаблари, ўкув жараёнининг моддий-техника базаси бўйича талаблар, кадр тайёрлаш сифати ва олий таълим муассасалари фаолиятини баҳолаш, эслатма, иловалар, библиографик маълумотлар, ишлаб чиқувчилар, асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари билан келишилганлигини тасдиқловчи муҳр ва имзолар ўз ифодасини топган.

Мамлакат ижтимоий-иктисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этилишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат таълим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғулаштириш ҳамда уларнинг узвийлигини таъминлашга асосий эътибор қаратилмокда. Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари меъёр талабларига жавоб беради.

Юқоридагиларни инобатга олиб, қўйидаги олий таълим йўналишлари (мутахассисликлари)нинг Классификаторига мос равишда таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари ТДИУ хузуридаги “Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантиришнинг илмий асослари ва муаммолари” илмий-тадқиқот Марказида кўриб чиқилди:

Т/р	Йўналиш ва мутахассислик номи	Bакалавриат	Магистратура
		таълим йўналиши	мутахассис- ликлари
		5-боскич	5A-боскич
1.	Таълимийўналиши:	Касб таълими (5230600 - Молия)	5111000
2.		Касб таълими (5230700 – Банк иши)	5111000
3.		Касб таълими (5230900 – Бухгалтерия ҳисоби ва аудит)	5111000
4.		Касб таълими (5231200 - Сугурта иши)	5111000
5.	Таълимийўналиши:	Молия	5230600
6.	Мутахассислик:	Давлат молиясини бошқариш	5A230601
7.		Корпоратив молия ва қимматли қоғозлар бозори (соҳалар бўйича)	5A230602
8.		Инвестицияларни бошқариш (тармоқ ва соҳалар бўйича)	5A230603
9.		Халқаро молия	5A230604
10.	Таълимийўналиши:	Банк иши	5230700
11.	Мутахассислик:	Банк иши (фаолият турлари бўйича)	5A230701
12.	Мутахассислик:	Банк ҳисоби ва аудит	5A230702
13.	Таълим йўналиши:	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит(тармоқлар бўйича)	5230900
14.	Мутахассислик:	Бухгалтерия ҳисоби(тармоқлар ва соҳалар бўйича)	5A230901
15.		Аудит (тармоқларва соҳалар бўйича)	5A230902
16.		Бюджет ҳисоби ва назорати	5A230903
17.	Таълимийўналиши:	Сугуртаиши	5231200
18.	Мутахассислик:	Сугурта иши	5A231201
19.	Таълимийўналиши:	Пенсия иши	5231300
20.	Мутахассислик:	Пенсия иши	5A231301
21.	Таълимийўналиши:	Баҳолашиши	5231500
22.	Мутахассислик:	Баҳолаш иши ва риелторлик (объектлар бўйича)	5A231501
23.	Таълим йўналиши:	Давлат бюджетининг газна ижроси	5232000
24.	Таълим йўналиши:	Корпоратив молия	5232100
	Жами: 24 та (Бак.: 12 та, Маг.: 12 та)		

Умуман олганда, таянч олий таълим муассасаси сифатида Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган 12 та таълим йўналишлари ва 12 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларига ўрнатилган тартибда тасдиқланиши ва амалиётга татбиқ этилишини мумкин, деб хисоблаймиз.

Тошкент давлат иқтисодиёт университети
хузуридаги “Ўзбекистон иқтисодиётини
ривожлантиришнинг илмий асослари ва
муаммолари” илмий-тадқиқот Маркази
директори, и.ф.д., проф.

Д.К.Ахмедов



**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС, КАСБ-ХУНАР
ТАЪЛИМИ ЎҚУВ-УСЛУБИЙ БИРЛАШМАЛАР ФАОЛИЯТИНИ
МУВОФИҚЛАШТИРУВЧИ КЕНГАШИНинг “ИҚТИСОД” ЎҚУВ-УСЛУБИЙ
БИРЛАШМАСИННИГ ЙИҒИЛИШИ БАЁННОМАСИДАН
КЎЧИРМА**

Тошкент шаҳри

“15” 08 2017 йил

Қатнашдилар: Бирлашма раиси – проф. Б.Ю.Ходиев

Аъзолари: проф.Н.Хайдаров, доц.Б.Усманов, доц.И.Кўзиев,
проф.Ш.Эргашхўжаева, проф.Б.Хасанов, проф.Н.Йўлдошев, проф.А.Кучаров,
проф.А.Жўраев, проф.А.Омонов, доц.Р.Холбеков, доц.Д.Саидов, доц. Б.Бобоев,
доц.М.Аскарова, доц.Н.Мажидов, доц.О.Кулжонов, доц.И.Кўзиев, доц.Л.Зойиров,
доц.А.Аюбжонов, доц.И.Абдурахмонов, доц.М.Шоюсупова, доц.Қ.Хақбердиев,
проф.А.Тўйчиев, доц.О.Комолов, доц.Б.Маматов, доц. У.Якубов, доц.Г.Мелибоева, илмий
котиб Б.Усмонов

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Карори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Дастури”нинг III-қисми ҳамда 2017 йил 5 майдаги “2017/2018 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига кабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли Карори, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-3151-сонли Карорларида ҳамда Вазирликнинг 6 майдаги 294-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 19 июндаги 407-сонли буйруқлари ижросини таъминлаш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази Тошкент молия институти, турдош олий таълим тизимида ҳам улкан ислоҳотлар йўлга қўйилдики, бунда олий таълим йўналишлари (мутахассисликлари)нинг янгилangan Классификаторида кадрларни тайёрлаш, жаҳон тажрибалари, мамлакат ва жамият манфаатларидан келиб чиқсан ҳолда, таълим йўналишлари (мутахассисликлари)ни тегишли соҳаларга мувофиқлик нуқтаи назаридан унификацияланмоқда. Шундан келиб чиқиб, Таянч олий таълим муассасаси сифатида Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасаларининг етакчи профессор-

ЭШИТИЛДИ:

проф.Б.Ю.Ходиев – Ўқув-услубий бирлашма раиси. Ўзбекистон Республикасининг тараққиёти ва истиқболини таъминлаш мақсадида иқтисодий, ижтимоий, сиёсий ва маданий соҳалардаги катта ўзгаришларни ҳисобга олиб, олий таълим тизимида ҳам улкан ислоҳотлар йўлга қўйилдики, бунда олий таълим йўналишлари (мутахассисликлари)нинг янгилangan Классификаторида кадрларни тайёрлаш, жаҳон тажрибалари, мамлакат ва жамият манфаатларидан келиб чиқсан ҳолда, таълим йўналишлари (мутахассисликлари)ни тегишли соҳаларга мувофиқлик нуқтаи назаридан унификацияланмоқда. Шундан келиб чиқиб, Таянч олий таълим муассасаси сифатида Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасаларининг етакчи профессор-

ўқитувчилари иштирокида маҳсус ишчи гурух аъзолари томонидан таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари ишлаб чиқилди. Уларга турдош олий таълим муасссаларидан, вазирлик ва идоралар кадрлар истеъмолчилари сифатида тақризлар олинди.

Сизлардан ушбу тайёрланган бакалавриат таълим йўналиши ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларини муҳокама қилиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

СЎЗГА ЧИҚДИЛАР:

1. Проф. Н.Хайдаров – Ўкув-услубий бирлашма аъзоси. Мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этилишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат таълим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштириш ҳамда уларнинг узвийлигини таъминлашга асосий эътибор қаратилмоқда.

Улар олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторига мос равища иқтисодиётда олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, олий таълим муасссаларида замонавий инновацион технологиялар бўйича чукур билим ҳамда амалий кўнікмаларни тайёрланадиган кадрларга етказишга мўлжалланган. Шунинг учун ишлаб чиқилган барча малака талаблари ва ўкув режаларни маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

2. проф. А.Кучаров, проф. А.Жўраев, доц.Б.Маматов, доц.Д.Саидов, - Ўкув-услубий бирлашма аъзолари ҳам сўзга чиқиб, Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари замонавий талаблар асосида ёзиб тайёрланган, уларда иқтисодиётнинг соҳаларидаги ислоҳотлар инобатга олинганини таъкидладилар.

Шунингдек, Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари тасдиқлаш учун тавсия этдилар.

3. Доц. Б.Усманов – Ўкув-услубий бирлашма аъзоси. Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари олий таълим талаблари асосида тузилган. Фан дастурлари ишлаб чиқиши жараённида ривожланган мамлакатларнинг тажрибалари инобатга олинган. Шунинг учун муҳокамага қўйилган барча фан дастурларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этиш керак деб ҳисоблайман.

Юқоридагиларни инобатга олиб, қуидаги олий таълим йўналишлари(мутахассисликлари)нинг янгилangan Классификаторига мос равища таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларини “Иқтисод” ўкув-услубий бирлашмасида кўриб чиқиб, тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

Т/р	Йўналиш ва мутахассислик номи	Bакалавриат	Магистратура
		таълим йўналиши	мутахассис- ликлари
1.	Таълим йўналиши:	Касб таълими (5230600 - Молия)	5111000
2.		Касб таълими (5230700 – Банк иши)	5111000
3.		Касб таълими (5230900 – Бухгалтерия ҳисоби ва аудит)	5111000
4.		Касб таълими (5231200 - Сугурта иши)	5111000
5.	Таълим йўналиши:	Молия	5230600
6.	Мутахассислик:	Давлат молиясини бошқариш	5A230601
7.		Корпоратив молия ва қимматли қоғозлар бозори (соҳалар бўйича)	5A230602
8.		Инвестицияларни бошқариш (тармоқ ва соҳалар бўйича)	5A230603
9.		Халқаро молия	5A230604
10.	Таълим йўналиши:	Банк иши	5230700
11.	Мутахассислик:	Банк иши (фаолият турлари бўйича)	5A230701
12.	Мутахассислик:	Банк ҳисоби ва аудит	5A230702
13.	Таълим йўналиши:	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (тармоқлар бўйича)	5230900
14.	Мутахассислик:	Бухгалтерия ҳисоби (тармоқлар ва соҳалар бўйича)	5A230901
15.		Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)	5A230902
16.		Бюджет ҳисоби ва назорати	5A230903
17.	Таълим йўналиши:	Сугурта иши	5231200
18.	Мутахассислик:	Сугурта иши	5A231201
19.	Таълим йўналиши:	Пенсия иши	5231300
20.	Мутахассислик:	Пенсия иши	5A231301
21.	Таълим йўналиши:	Баҳолаш иши	5231500
22.	Мутахассислик:	Баҳолаш иши ва риэлторлик (объектлар бўйича)	5A231501
23.	Таълим йўналиши:	Давлат бюджетининг ғазна ижроси	5232000
24.	Таълим йўналиши:	Корпоратив молия	5232100
Жами: 24 та (Бак.: 12 та, Маг.: 12 та)			

**ЙИҒИЛИШ ҚАРОР
ҚИЛАДИ:**

1. Турдош олий таълим муассасалари вакилларини ҳамда кадрлар истеъмолчиларини жалб этган ҳолда Тошкент молия институти профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” карори

меъёрлари ва Вазирлик томонидан тасдикланган тамойиллар асосида ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2.Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларини лойиҳаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун манфаатдор вазирликлар (идоралар) хамда асосий иш берувчи субъектлар ва илмий тадқикот институтларида экспертизадан ўтказилгани эътироф этилсин.

3.Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг ўкув режаларида кўрсатилган фанларнинг услубий таъминоти ўрганилиб чиқилсин.

4.Малака талаблари ва ўкув режалари охирги лойиҳаларини ишлаб чиқишида шунингдек фанларнинг услубий таъминотини яратишида экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар инобатга олинсин.

5.Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлатишга тавсия этилиши учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашиига тақдим этилсин.

Ўқув-услубий бирлашма раиси



Бирлашма котиби

B. Xodiev

проф. Б.Ю.Ходиев

B. Usmonov

Б.Усмонов

**5231500 – Баҳолашиши таълим йўналиши бўйича малака талабининг
халқаро миқёсидаги бошқа таълим стандартлари билан қиёсий
таққослаш**

Бакалавриатурда таълим жараёнинг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (Бакалавриатура)	Америка Кўшма Штатлари BS in Real Estate дастури New York University, School of Professional Studies	Америка Кўшма Штатлари BS in Real Estate Property Management дастури University of Wisconsin
1.	Бошланиши	Ўрта таълимдандан сўнг	Ўрта таълимдандан сўнг	Ўрта таълимдандан сўнг
2.	Давомийлиги	4 йил	108 кредит соати	120 кредит соати
3.	Таълим олувчилик сони	1 - (талабга мувофик)	1 - (талабга мувофиг)	1 - (талабга мувофиг)
4.	Ўтиш жойлари	Тошкент молия институти	НьюЙорк университети, профессионал тадқиқодлар мактаби	Висконсин университети
5.	Таълим берувчилар	Мос йўналиш бўйича фан доктори илмий даражаси ёки мутахассислар тайёрловчи кафедра бўйича ушбу таълим муассасасида фаолият кўрсатувчи илмий даражага ва илмий унвонга эга бўлган профессор-ўқитувчилар (шунигдек, ишлаб чиқаришдан малакали мутахассислар таклиф этилиши мумкин)	Мос йўналиш бўйича илмий даражага ва магистр даражасига эга бўлган етакчи мутахассислар	Висконсин университети профессор-ўқитувчилари
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Куйидаги тартибда амалга оширилади: Факультет - тайёрлаш кафедраси мудири, таълим берувчи ўқитувчилар, талаба	Нью Йорк университети, профессионал тадқиқодлар мактаби, профессор-ўқитувчилар, талаба	Жоржтовн университети тадқиқодлар мактаби, профессор-ўқитувчилар, талаба

Бакалавриатура таълим йўналишида таълим жараёнинг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси	Америка Кўшма Штатлари BS in Real Estate дастури New York University, School of Professional Studies	Америка Кўшма Штатлари BS in Real Estate Property Management дастури University of Wisconsin
1.	Назарий таълим	Ўкув режада белгиланган соатлар ва намунавий ўкув дастуридаги мавзулар бўйича ўтказилади	Таълим жараёнида мажбурий ва танлов фанлари “кредит”лар тарзида белгиланган	Таълим жараёнида мажбурий ва танлов фанлари “кредит”лар тарзида белгиланган
2.	Амалий таълим	Ўкув дастурида кўрсатилган мавзулар ва уларга ажратилган соатлар бўйича		
3.	Илмий – тадқиқот ишлари	Талабалар танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини амалий маълумотлар асосида амалга оширади. Кафедра ёки бошка ишлаб чиқариш муассасалари ходимлари илмий раҳбар этиб тайинланади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштрок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар. Бундан ташқари улар таълим жараёнида педагогик иш билан машғул бўладилар	8 семестр бошида талабалар шахсий лойиҳаларини бажаришни бошлайди	Тадқиқотни бажаришга тўлиқ курсни ўтаган талабаларга рухсат этилади. Тадқиқотни Жоржтовн универсиитети, тадқиқодлар мактаби профессор-ўқитувчилари раҳбарлигига бажарилади. Битирув малакавий иш компанияда ўтаган амалиёт натижаларига ёки университет шаҳарчасида амалга оширилган тадқиқот натижаларига асосланиши мумкин.
4.	Мустақил таълим	Талабалар назарий машгулотлар, амалий кўнікмалар ва илмий ишлари бўйича асосий база ва бошқа жойларда яратилган шароитлардан (тарқатма материаллар, амалий маълумотлар, кутубхона, интернет тармоги) фойдаланган ҳолда ўз билимларини оширишлари мумкин.	Мустақил таълим алоҳида назарда тутилмаган. Чунки бу таълим “кредит”лар тарзида амалга оширилади	Мустақил таълим алоҳида назарда тутилмаган. Чунки бу таълим “кредит”лар тарзида амалга оширилади
5.	Таълим жараёнида баҳолаш	Талабаларнинг назарий ва амалий кўнікмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш бакалавриатура рейтинг тизими асосида жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари оғзаки, тест кўринишида ва амалий	Лойиҳаларни ҳимоя қилиш орқали курс якунланади. Узлуксиз баҳолаш тизими назарда тутилмаган.	Таълим жараёни тест асосида назорат қилиб борилади. Тест синовлари 3 соат 30 дақиқа давом этади. Биринчи 90 дақиқада иқтисодиёт бўйича элементар билимлар текширилади. 30 дақиқалик танафусдан сўнг чизиқли алгебра, эҳтимоллар назарияси ва статистика бўйича элементар билимлар

		кўникмаларни намойиш этиш кўринишида талаб қилинади.		текширилади. инглиз ўтказилади. синовлари асосида ўтказилмайди.	Тестлар тилида Тест танланма
--	--	--	--	---	------------------------------

Бакалавриатура таълим йўналишида таълим жараёning мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси Тошкент молия институти 5231500 – Баҳолаш иши таълим йўналиши	Муддати	Америка Қўшма Штатлари BS in Real Estate дастури New York University, School of Professional Studies	Муддати	Америка Қўшма Штатлари BS in Real Estate Property Management дастури University of Wisconsin	Муддати
1. Ўзбекистон тарихи 2. Хуқуқшунослик. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 3. Фалсафа 4. Маънавият асослари. 5. Диншунослик 6. Маданиятшунослик 7. Социология 8. Педагогика. Психология 9. Миллий гоя: асосий тушунча ва тамойиллар 10. Фуқаролик жамияти. Ўзбекистонда демократик жамият қуриш назарияси ва амалиёти 11. Ўзбек (рус) тили 12. Чет тили 13. Жисмоний маданият ва спорт*14. Валеология асослари 15. Информацион-коммуникацион технологиялар учун математика 16. Иқтисодчилар учун математика 17. Иқтисодий математика 18. Эконометрика асослари 19. Молия математикаси 20. Иқтисодиёт назарияси 21. Микроиктисодиёт 22. Макроиктисодиёт 23. Статистика	18 ҳафта 18 ҳафта 108ҳафта 72 ҳафта 18 ҳафта 36 ҳафта 36 ҳафта 36 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 36 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 36 ҳафта	<p>Мажбурий курслар 108 та кредитни ташкил этади:</p> <ol style="list-style-type: none"> Академик ёзув, 10 кредит Танқидий фикрлаш, 4 кредит Математик фикр, 4 кредит Экологик барқаролик, 4 кредит Америка тажрибаси, 4 кредит Классик ва ўрта аср даври, 4 кредит Замонавий давр, 4 кредит Уйғониш даври, 4 кредит Уйғониш даври тўнтарилиши, 4 кредит Бизнес ва иқтисодиётга тадбик, 4 кредит Макроиктисодиётга кириш, 4 кредит Микроиктисодиётга кириш, 4 кредит Статистик методлар, 4 кредит Бизнесни ташкил қилиш ва бошқариш, 4 кредит Халқаро миқёсда кўчмас мулк бозорларини таққослаш, 4 кредит Кўчмас мулк бозори таҳлили, 4 кредит Келажак метрополиси, 4 кредит Кўчмас мулк ҳисоби ва уни солиққа тортиш, 4 кредит Кўчмас мулк ва унинг унинг барқарорлиги, 4 кредит Кўчмас мулкни ривожлантириш, 4 кредит Кўчмас мулк молияси, 4 кредит Кўчмас мулк қонунчилиги, 4 кредит Кўчмас мулкни баҳолаш тамойиллари, 4 кредит Кўчмас мулкни баҳолаш, 4 кредит 	<p>Мажбурий курслар 120 та кредитни ташкил этади:</p> <p>Умумтаълим фанлари, умумий 40 кредит</p> <p>Алоқа кўникмалари, 9 кредит</p> <p>Аналитик билим ва табиий фанлар, 10 кредит</p> <p>Санъат ва гуманитар фанлар, 6 кредит</p> <p>Ижтимоий ва этик фанлар, 6 кредит</p> <p>Замонавий масалалар, 3 кредит</p> <p>Ижтимоий жавобгарлик ва ахлоқий билим, 3 кредит</p> <p>Умумтаълим танлов фанлари, 3 кредит</p> <p>Асосий талаблар, умумий 61 кредит</p> <p>Молиявий ҳисобга кириш</p> <p>Корпоратив ва бошқарув ҳисобига кириш</p> <p>Профессионал ва техник мулокот</p> <p>Истеъмолчи танлови бошқаруви</p> <p>Туризм маркетинги</p> <p>Ижтимоий маркетинг бошқаруви тамойиллари</p> <p>Меҳмондўстлик саноатида қўриқлаш ва риск менежменти</p> <p>Меҳмондўстлик бошқаруви стратегиялари</p> <p>Мулк бошқарувига кириш</p> <p>Меҳмондўстлик ускуналари бошқаруви</p> <p>Мулк бошқарувида этик қарор қабул қилиш</p> <p>Кўчмас мулк бозори таҳлили</p>		

24. Менежмент. Маркетинг 25. Молия 26. Молиявий менежмент 27. Пул ва банклар 28. Молиявий ва бошқарув ҳисоби 29. Инвестиция 30. Молиявий таҳдил 31. Инвестиция портфелини бошқариш 32. Молия бозори 33. Соликлар ва соликқа тортиш 34. Суғурта назарияси ва амалиёти 35. Минтиқавий иқтисодиёт 36. Иқтисодий таълимотлар тарихи 37. Мулк, қиймат ва нархнинг назарий асослари 38. Баҳолаш иши 39. Баҳолашнинг халқаро стандартлари 40. Интелектуал мулк ва номоддий активлар қийматини баҳолаш 41. Баҳолаш фаолиятининг кўшимча хизматлари 42. Хаёт фаолияти хавфсизлиги 43. Академик ёзув ва нотиклиқ	36 ҳафта 36 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 36 ҳафта 36 ҳафта 36 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 36 ҳафта 36 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта 18 ҳафта	25. Кўчмас мулкка оид маҳсус мавзулар, 2 кредит 26. Кўчмас мулк бўйича лойиҳа семинари, 4 кредит	ва инвестицион таҳдил Кўчмас мулк тамойиллари Мулкни бошқариш тамойиллари Тижорат мулкида маркетинг ва лизинг Кўчмас мулкни баҳолаш Кўчмас мулк қонунчилиги Инновацион таълим амалиёти Мулкни бошқариш бўйича семинар Инсон ресурсларини бошқариш
			<p>Концентрация, умумий 19 кредит</p> <p>Талаба қуидаги 3 та концентрациядан бирини танлаши керак</p> <p>1. - Архитектура графиклари - Ёруғлик методлари ва материаллари - Курилиш иқтисодиётига йўналиш - Қишлоқ хўжалиги технологияси - Бино меҳаника тизимлари - Курилишни баҳолаш</p> <p>2. - Уй-жой тизимлари - Курортларни режалаштириш ва фаолият олиб бориш - Уй-жойлар фаолиятлари бошқаруви - Даврийлик менежменти тамойиллари - Фойда бошқаруви - Уй-жойлар бошқаруви</p> <p>3. - Чакана савдо ва менежментга кириш - Асосий чакана савда - Тренд йўналиши ва прогноз - Чакана савдони режалаштириш ва назорат килиш - Дўкон бошқаруви - Чакана савдони қўллаб кувватлаш - Жорий чакана савдо стратегиялари</p>

“Баҳолаш иши ва инвестициялар”
кафедраси мудири



и.ф.и. Л. Зойиров

**Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган
5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналишининг малака талабларига**

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

1. Мазкур 5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналишининг малака талаблари “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади, вазифалари ва қоидаларидан келиб чиқсан ҳолда тайёрланган. Малака талаблари таълим соҳасини тубдан ислоҳ қилиш, ривожланган демократик давлатлар даражасида, юксак маънавий ва ахлоқий талабларга жавоб берувчи юқори малакали кадрлар тайёрлаш миллий тизимини яратишга, “Таълим тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ кадрлар тайёрлаш соҳасида рақобат муҳитини шакллантириш негизида таълим тизимини ягона ўқув-илмий-ишлаб чиқариш мажмуи сифатида изчил ривожлантиришни таъминлашга, шунингдек, таълим-тарбияга йўналтирилган Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорларини мукаммал амалга оширилишига қаратилди. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастири ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастири”нинг Ш-қисми ҳамда 2017 йил 5 майдаги “2017/2018 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли Қарори, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисидаги” ПҚ-3151-сонли Қарорларида ҳамда Вазирликнинг 6 майдаги 294-сонли, 30 майдаги 356-сонли, 19 июндаги 407-сонли буйруқлари ижросини таъминлаш асосида ишлаб чиқилган

2. Малака талаблари дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари, шу жумладан: таълимнинг устуворлиги унинг ривожланишининг биринчи даражали аҳамиятга эга эканлиги, билим, таълим ва юксак интеллектнинг нуфузи; таълимнинг инсонпарварлашуви, инсон қобилиятларининг очилиши ва унинг таълимга нисбатан бўлган турли-туман эҳтиёжларининг қондирилиши, миллий ва умумбашарий қадриятлар устуворлигининг таъминланиши, инсон, жамият ва атроф-муҳит ўзаро муносабатларининг уйғунлашуви; таълим олувчиларда эстетик бой дунёқараашни ҳосил қилиш, уларда юксак маънавият, маданият ва ижодий фикрлашни шакллантириш; таълимнинг миллий йўналтирилганлиги, таълимнинг миллий тарих, халқ анъаналари ва урф-одатлари билан узвий уйғунлиги, Ўзбекистон халқларининг маданиятини сақлаб қолиш ва бойитиш, таълим ва тарбиянинг узвий боғлиқлиги, бу жараённинг хар

томонлама камол топган инсонни шакллантиришга йўналтирилганлиги; иқтидорли ёшларни аниқлаш, уларга таълимнинг энг юқори даражасида, изчил равишда фундаментал ва маҳсус билим олишлари учун шартшароитлар яратиш ҳисобга олинди.

3. Малака талаблари асосида таълим оловчиларда аудит соҳасида чукур билим, ижодий қобилиятни намоён этиш, мустақил фикрлаш, интеллектуал жиҳатдан ривожланиш, илғор технология соҳасида педагог кадрларнинг малакаси бевосита ишлаб чиқаришда муутазам равишда ошириб бориш ҳамда юксак касбий малакавий кўйикма шаклланиши таъминланади.

4. Мазкур 5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналишининг малака талаблари халқаро тажриба, кадрлар тайёрлаш соҳасида ўзаро манфаатли халқаро ҳамкорликни ривожлантириш, замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлашни рағбатлантириш, кадрлар тайёрлаш ва биргаликдаги илмий ишланмаларни яратишда корхоналарнинг ишлаб чиқариш салоҳиятидан унумли фойдаланиш, ишлаб чиқаришда кадрлар тайёрлашни қўллаб-кувваш, фаннинг ривожланиш даражаси ва илғор ютуқлари, иқтисодиётни модернизациялаш шароитида кадрларга нисбатан амалиётда қўйиладиган талаблар, олий таълимни жаҳон тенденциясидаги ривожланган мамлакатларнинг билан қиёсий таққослаш асосида ҳисобга олинган ҳолда илмий асосланган.

5. Таълим турлари ва босқичлари бўйича мутахассислик малака талабларининг келишилганлиги ва изчиллиги, таълим ва тарбиянинг инсонпарвар, демократик характерда эканлиги, таълимнинг узлуксизлиги ва изчиллиги, таълим тизимининг дунёвий характерда эканлиги, давлат таълим стандартлари доирасида таълим олишнинг ҳамма учун очиқлиги, таълим ва тарбия жараёнининг мустақил фикрлайдиган, қарорлар қабул қилишга қодир, ҳар томонлама ривожланган, баркамол шахсни шакллантиришга йўналтирилганлигини ҳисобга олган ҳолда уларнинг мужассамлигини таъминлашга қаратилди. Хусусан, 5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналиши учун малака талаблари ва ўқув режаларида кадрлар истеъмолчилари сифатида Баҳоловчи ташкилотлар Ассоциацияси, Риэлторлик ташкилотлари уюшмаси, МЧЖ “Gross insurance” Суғурта компанияси, МЧЖ “EXPERT ESTIMATE” баҳолаш компанияси, МЧЖ “LIDER KONSALT SERVIS” баҳолаш компанияси, МЧЖ “VALUATION” баҳолаш компаниясининг таклифлари асосида қўшимча ва ўзгартиришлар киритилди.

6. Ўқув юклamasи оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим оловчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига боғлиқ равишда таълимнинг табақалаштириш имкониятлари, ўқувчиларнинг қобилиятлари ва имкониятларига мувофиқ равишда таълимга табақалаштирилган ёндашувини жорий этиш; таълим беришнинг илғор педагогик технологияларини, замонавий ўқув-услубий мажмуаларни яратиш ва ўқув-тарбия жараёнини дидактик жиҳатдан таъминлаш ҳисобга олинди.

7. Таълим оловчиларни тайёрлашда янги ижтимоий-иктисодий шароитларда таълимнинг талаб қилинадиган даражаси ва сифатини, кадрлар

тайёрлаш тизимининг амалда фаолият кўрсатиши ва барқарор ривожланишининг кафолатларини, устуворлигини таъминловчи хукуқий, моддий-техника ва ахборот базасини яратиш, таълим фаолиятининг сифатини баҳолаш мезонлари ва тартиботи белгиланган меъёр-коидаларга мослигига эришилди.

8. Малака талабларининг технологиклиги – унинг бажарилишини назорат қилиш ва унинг меъёрлари ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, Мазкур 5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқиша мухим аҳамият касб этди.

9. Мазкур 5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналишининг малака талабларига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалиёти (фан ва ишлаб чиқариш ўртасида пухта ўзаро ҳамкорлик ва ўзаро фойдали интеграцияни таъминлаш, таълим тизимини ягона ўқув-илмий-ишлаб чиқариш мажмуи сифатида изчил ривожлантириш) фаолиятларининг илфор меъёрлари киритилди.

10. 5231500 – “Баҳолаш иши” таълим йўналиши малака талаблари Ўзбекистон Республикаси давлат стандартлаш тизими ва “Иктисад” таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти (Ўзстандарт агентлиги, 30.10.2015 й, № 5927) коидалари талабларига, шу жумладан, стандартлаштиришнинг асосий мақсадларига, республикада стандартлашга доир ишларни мақбул даражада ташкил этиш, мувофиқлаштириш ва таъминлаш функциясига, олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари таълим дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ҳамда битирувчиларнинг тайёргарлигига нисбатан қўйиладиган умумий малака талабларига тўлиқ мос келади.

“Баҳолаш иши ва инвестициялар”
кафедраси мудири и.ф.н.,



Л.Зойиров

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛӢ ВА УРТА МАХСУС ТАҶЛИМ ВАЗИРЛИГИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”
Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта маҳсус таълим
вазири _____ И.Маджидов
201 ____ ийл «__» _____

УКУВ РЕЖА

Таълим йуналиши:
5231500 – Баҳолаш иши

**Академик даражы - БАКАЛАВР
Үқиш муддаты - 4 йил
Таълим шакли - кундузги**

I. ҮҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ 2016-2017 үқув йили

2017-2018 үкүв йили

Назарий
ва амалий
тальим

A

Аттестация

M

Малакавий

Давлат
аттестацияси

1

Бити्रув малакавий иши химояси билан

T

Тальпидар

ІІ. ЎКУВ РЕЖАСИ

Т/р	Ўқув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари	Талабанинг ўкув юкламаси (соатларда)								Соатларнинг курс, семестр ва хафталар бўйича тақсимоти															
		Умумий юкламанинг хажми		Аудитория машгулотлари (соатларда)						Мустақил таълим	1-курс	2-курс	3-курс	4-курс	Курслардаги хафталар сони										
				Жами	Маъруза	Амалий машгулот	Лаборатория иши	Семинар	Курсойхаси (иши)		42	46	46	42	Семестрлар										
											1	2	3	4	5	6	7	8							
соат		%		Семестрдаги аудитория машгулотлари хафталарининг сони														18	20	18	18	18	18	18	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19							
1.00	Гуманитар ва ижтимоий-иктисадий фанлар	968	13,0	642	128	378		136		326	14	6	6	2	2	2	2	2							
1.01	Ўзбекистон тарихи	92		54	18			36		38	3														
1.02	Миллий гора: Узбекистонни ривожлантириш стратегияси	60		36	18			18		24	2														
1.03	Диншунослик	60		36	18			18		24	2														
1.04	Фалсафа	120		72	36			36		48				4											
1.05	Фуқаролик жамияти	92		56	28			28		36								2	2						
1.06	Ўзбек (рус) тили	124		92		92				32	3	2													
1.07	Хорижий тил	300		220		220				80	2	2	2	2	2	2									
1.08	Жисмоний маданият*	120		76	10	66				44	2	2													
2.00	Математик ва табиий-илмий фанлар	930	12,5	560	242	242	76			370	8	10	4	4				4							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
2.01	Ахборот-коммуникация технологиялари	318		192	58	58	76			126	4	6						
2.02	Иктисодчилар учун математика	252		152	76	76				100	4	4						
2.03	Иктисодий математика	240		144	72	72				96			4	4				
2.04	Эконометрика асослари	120		72	36	36				48					4			
3.00	Умумкасбий фанлар	3774	50,6	2182	1082	1024		76	1Ки	1592	7	10	14	18	22	14	24	20
3.01	Иктисодиёт назарияси	272		152	76			76	Ки	120	4	4						
3.02	Микроиктисодиёт	188		108	54	54				80			6					
3.03	Макроиктисодиёт	188		108	54	54				80			6					
3.04	Статистика	188		108	54	54				80			4	2				
3.05	Менежмент. Маркетинг	252		144	72	72				108			4	4				
3.06	Молия	252		144	72	72				108			4	4				
3.07	Молиявий менежмент	188		108	54	54				80						6		
3.08	Пул ва банклар	252		144	72	72				108			4	4				
3.09	Инвестиция	126		72	36	36				54					4			
3.10	Молиявий тахлил	252		144	72	72				108			4	4				
3.11	Молия бозори	252		144	72	72				108						8		
3.12	Соликлар ва соликка тортиш	104		60	30	30				44						6		
3.13	Суғурта назарияси ва амалиёти	252		144	72	72				108			4	4				
3.14	Аудит	196		112	56	56				84					4	4		
	<i>Танлов фанлари</i>	<i>812</i>		<i>490</i>	<i>236</i>	<i>254</i>				<i>322</i>	<i>3</i>	<i>6</i>			<i>8</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>10</i>
4.00	Ихтисослик фанлари	1400	18,8	800	400	400			ЗКи	600			8	8	8	12	4	8
4.01	Мулк, қиймат ва нархнинг назарий асослари	126		72	36	36			Ки	54			4					
4.02	Баҳолаш иши	378		216	108	108			Ки	162			4	4	4			
4.03	Интелектуал мулк ва номоддий активлар кийматини баҳолаш	126		72	36	36				54					4			
4.04	Баҳолаш фаoliyatining күшимча хизматлари	196		112	56	56			Ки	84					4	4		
4.05	Молиявий ва бошкарув хисоби	252		144	72	72				108			4	4				
	<i>Танлов фанлари</i>	<i>322</i>		<i>184</i>	<i>92</i>	<i>92</i>				<i>138</i>				<i>4</i>	<i>4</i>		<i>4</i>	
5.00	Күшимча фанлар	380	5,1	230	78	152				150	3	6				2	2	
	Жами	7452	100,0	4414	1930	2196	76	212	4Ки	3038	32							
	ХАММАСИ	9504																

Ўкув режани ишлаб чиқиши давомида амалга оширилган ўзгаришлар бўйича қисқача изоҳ:

1. Семестр давомида биринчи курснинг иккинчи семестрида хафталар сони 18 хафтадан 20 хафтага кўпайтирилди.

2. Биринчи курсда режалаштирилган малакавий амалиёт соатлари иккинчи курсда режалаштирилган малакавий амалиётларга қўшилди.

3. Тўртинчи курсда тўрт хафталик режалаштирилган малакавий амалиёт беш хафталик малакавий амалиётга кўпайтирилди.

4. Тўртинчи курсда малакавий амалиёт қўпайиши ҳисобига Давлат аттетацияси бир хафтага камайтирилди.

5. Фанларнинг оптималлаштириш натижасида “Молия математикаси” соати “Иктисодий математика” фани соатига қўшилди.

6. “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947-сонли Фармони ва бошқа меъёрий хужжатларнинг ижросини таъминлаш мақсадида ўкув режада айrim фанларнинг ўқитилиш семестрлари ўзгарилилди.

“Баҳолаш иши ва инвестициялар” кафедраси мудири

Л.Зойиров

